

TEDENSKO GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ISKRA
— INDUSTRIJE ZA ELEKTROMECHANIKO, TELEKOMUNIKACIJE, ELEKTRONIKO IN AVTOMATIKO, KRANJ

O pomembnosti statutih organizacij

Združeno podjetje ISKRA ima sedaj po izvršeni reorganizaciji v svojem sestavu proizvodne organizacije, Prodajno servisno organizacijo in Nabavno organizacijo. Navedene organizacije so pravne osebe, same delijo svoj dohodek in neposredno obravnavajo obveznosti do družbene skupnosti, razpolagajo s sredstvi skupnih skladov, ki se stekajo iz njegovega dohodka in imajo druge samostojne pravice, same sklepajo pogodbe, ki izvirajo iz njihovega delovnega razmerja.

Organizacije v združenem podjetju ISKRA so osnovne tehnološko zaključene, samostojne ter samoupravne enote. Upravljajo jih njihove delovne skupnosti neposredno po svojih organih upravljanja.

Organizacije poslujejo po določenih statutih združenega podjetja, pogodbe, ki so jih sklenile z združenim podjetjem, po določenih svojih statutih in drugih splošnih aktov združenega podjetja in organizacij.

Temeljni zakon o podjetjih določa, da imajo organizacije v sestavu združenega podjetja svoja splošna pravila, ki skladno s pogodbo in statutom urejajo odnose v organizaciji. V predhodnem postopku pri sprejemanju statuta združenega podjetja so se bodoče organizacije sporazumele, da bodo spričo pomembnosti tega akta svoja splošna pravila imenovala »statuti«. Ti statuti organizacij bodo temeljni splošni akti organizacij, pravzaprav njihove ustave, s katerimi bodo urejali svoje notranje odnose.

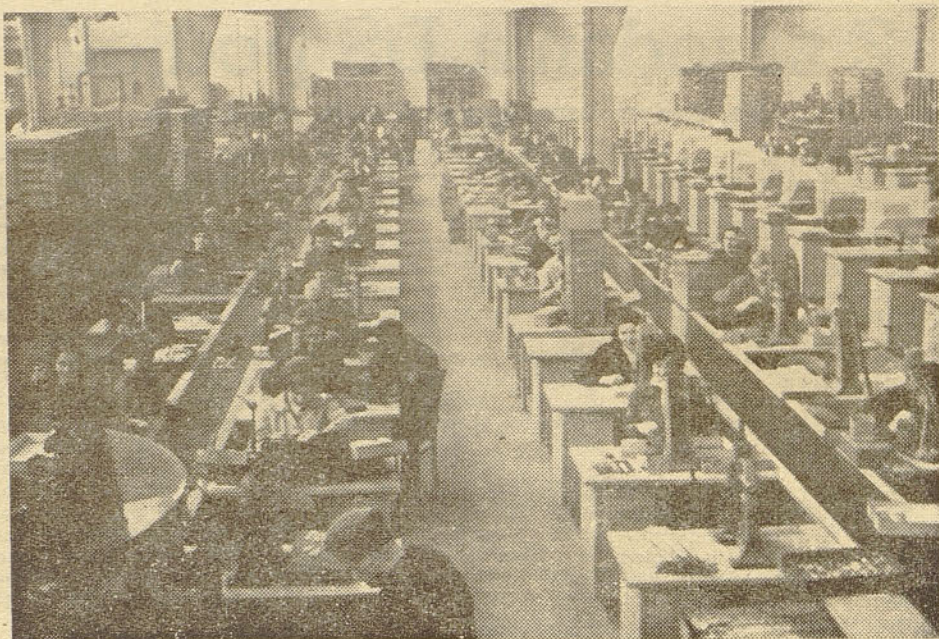
S STATUTOM ORGANIZACIJE BO DOLÓČENO ZLASTI NASLEDNJE:

- pravni položaj organizacije, firma, predmet poslovanja ter način zastopanja organizacije;
- samoupravne pravice in dolžnosti članov delovne skupnosti organizacije;
- notranja ureditev organizacije ter njeno poslovanje, organi upravljanja ter njihove pristojnosti;
- ekonomsko poslovanje; način ugotavljanja dohodka, pokrivanje obveznosti ter delitev dohodka v sklade in osebne dohodke, planiranje, oblikovanje in določanje cen ter zavarovanje premoženja;
- urejevanje delovnih razmerij ter načela pri odločanju o pravicah in dolžnostih v medsebojnih delovnih razmerjih;
- način izobraževanja ter njegovega financiranja ter skrb za člane delovne skupnosti;
- katere pravilnike mora ali lahko ima organizacija poleg svojega statuta.

Iz zgoraj navedenega je razvidno, da so statuti organizacij zelo pomembni akti, in sicer tisti, ki morajo v delovnih kolektivih določati oziroma ustanoviti takšno organizacijo in notranje odnose, da lahko vsak delavec soodloča v vprašanih glede pridobivanja in delitve dohodka, upravljanja z organizacijo ter o vseh medsebojnih razmerjih pri delu.

S statuti organizacij morajo biti podane osnove za nadaljnje razvijanje in krepitev družbeno ekonomskih odnosov in sistema samoupravljanja v organizacijah. Predvideno je, da bodo organizacije izdelale in sprejele svoje statute še ta mesec, morajo pa jih predložiti v mnenje tudi občinskim skupščinam, če imajo svoj sedež izven sedeža podjetja.

Iz vsega tega je razvidno, da mora pri sprejemanju statuta svoje organizacije aktivno sodelovati vsak član kolektiva, ker bo na ta način soodločal pri uzakonitvi njegovih samoupravnih pravic v okviru organizacije.

Trakova za telefonske aparate in koordinatne stikalnike v montaži obrata ATN, ki je v zadnjih mesecih dosegel izreden proizvodni uspeh

Uspešno sodelovanje z Indijo

Gospod P. A. BHAT, direktor družbe ASIAN ELECTRONICS LTD., Bombay, je o sodelovanju z »Iskro« izrekel prek televizije izredno laskavo priznanje, ki ga v celoti posredujemo našim bralcem:

»Najprej se želim zahvaliti šega političnega sistema in za priložnost, da govorim prek slovenske televizije in ob tej priliki želim vsem tudi uspešno novo leto. Jugoslavija in Indija sta povezani s tesnimi vezmi prijateljstva in dobre volje in obe zastopata politiko aktivne miroljubne koeksistence.

Večkrat sem že obiskal Jugoslavijo. Občudujem vaš ekonomski razvoj, ki ste ga napravili v tako kratkem času, kar je nedvomno vpliv širokosti in učinkovitosti vašega političnega sistema in trdega dela vaših delavcev. Jugoslavija in Indija sta povezani s tesnimi vezmi prijateljstva in dobre volje in obe zastopata politiko aktivne miroljubne koeksistence.

Indija se je začela ekonomsko razvijati šele po proglašitvi neodvisnosti. Naša vlada

je bila postavljena tedaj pred težko in osnovno nalogo: dvigniti življenski standard 450.000.000 prebivalcev. To pa je možno le s hitro industrializacijo dežele.

Na osnovi sklenjenega dolgoročnega sodelovanja je indijska vlada podprla kooperacijo med ISKRO in družbo ASIAN ELECTRONICS LTD.

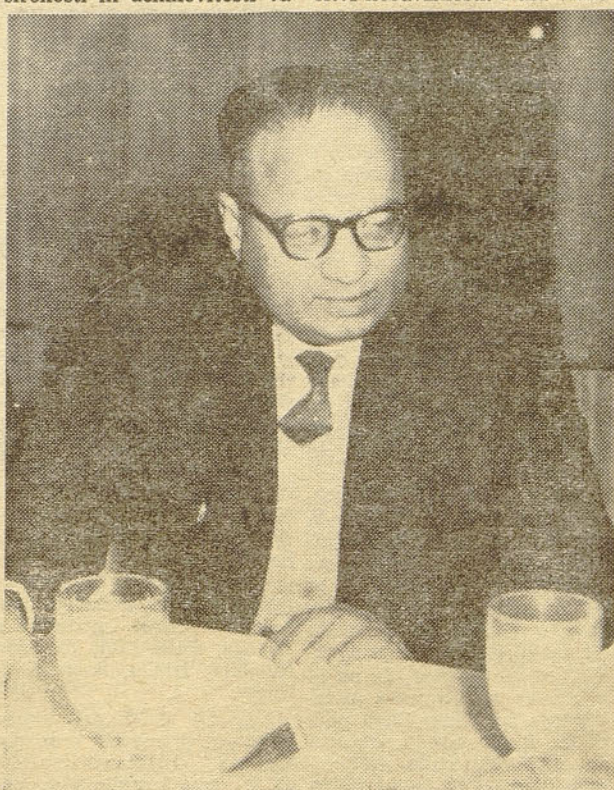
Pogodba, ki smo jo sklenili z ISKRO obsega celoten inženiring za tri tovarne: tovarno kondenzatorjev in tovarno keramike, t. j. izdelavo celotne opreme in njeno montažo, izdelavo tehnološke in tehnične dokumentacije, proučitev strokovnega kadra ter poskusno proizvodnjo v Indiji.

To je vsekakor najobsežnejša in najtežja oblika kooperacije in moram reči, da je to nalogo ISKRA izvršila uspešno v času komaj devet mesecev, kar je tudi v mednarodnem merilu rekorden čas. S tega mesta se najtopleje zahvaljujem direktorju Horjaku in drugim sodelavcem ISKRE, ki so omogočili uspešnost dosedanje kooperacije.

Dve od omenjenih tovarn že obratujeta, a tretja bo začela obratovati še v tem mesecu.

Potrebe po elektronskih elementih so v Indiji ogromne in vse naše proizvodne kapacitete imamo razprodane za nekaj let vnaprej, tako da mislimo že sedaj na razširitev proizvodnje.

Ker so dosedANJI uspehi več kot zadovoljivi, želim poudariti, da sodelovanje med ISKRO in ASIAN ELECTRONICS LTD. nikakor ne bo prenehalo, temveč da smo šele na začetku vse tesnejšega sodelovanja. Kot nadaljno fazo pripravljamo merilne instrumente za namene industrije, servisov, armade in prosvete.

Gospod P. A. Bhat, operativni direktor podjetja Asian Electronics iz Bombaya, je bil rojen 1. 1920 v mestu Mangalore v indijski državi Maicuri. Končal je študij ekonomije in je bil spočetka novinar ter politik kongresne stranke. Po proglašitvi neodvisnosti Indije je bil direktor tovarne za proizvodnjo jedilnega olja, nato direktor tovarne za proizvodnjo železniških tračnic. Sedaj načeljuje tovarnam elektronskih sestavnih delov, za katere je izdelalo naše podjetje celotni inženiring

Z zasedanja DS podjetja

Še vedno brez generalnega direktorja

Na torkovem 12. zasedanju DS združenega podjetja je bilo navzočih 48 članov, 5 je bilo opravičeno odsotnih, ostali pa so izostali brez opravičila.

Predsednik DS Ivo Stembergar je predlagal dnevni red, obsegajoč tri točke, od katerih je bila prva — predlog razpisne komisije za imenovanje generalnega direktorja združenega podjetja »ISKRA«, Kranj — najpomembnejša.

Obširno poročilo o razpisu je nato podal predsednik komisije za imenovanje generalnega direktorja, ing. Franc Jan. »Da bi bila izbira kandidata vedna in temeljitejša«, je dejal, »je komisija dvakrat podaljšala rok za prijavo kandidatur in naposled sklenila, da predloženi kandidat najbolj ustreza pogojem razpisa in teži dela, ki ga bo terjalo vodenje našega združenega podjetja.«

V razpravi je nekaj članov izrazilo svoje pomisleke ob izbiri kandidata in predlagalo tajno glasovanje o predlogu razpisne komisije. Posebna komisija, sestavljali so jo Peter Mihelič, Valter Križman in Janko Dobro, je nato izvedla tajno glasovanje in po končanem postopku objavila, da je od 48 volilcev glasovalo za predlog razpisne komisije 31 članov, 17 pa jih je bilo proti. Glede na zakonsko določilo o absolutni večini je bil zato predlog — ob treh manjkajočih glasovih — zavrnjen tako, da bo morala razpisna komisija v prihodnjih dneh ponovno objaviti nov razpis za prijavo kandidatov na mesto generalnega direktorja združenega podjetja. Po treh mesecih, računajoč od datuma odstopa bivšega generalnega direktorja, je danes to vodilno mesto še vedno nezasedeno, kar izpričuje velike težave pri izbiri kandidatov in hkrati to, da se člani zavedajo odgovornosti in pomembnosti generalnega direktorja za bodoči razvoj našega združenega podjetja.

V drugi točki dnevnega reda so člani DS poslušali dokončno poročilo o rezultatih referenduma v celotnem podjetju (razen v ZZA, kjer bodo referendum imeli šele v naslednjih dneh) in se strinjali z delom komisij ter potrdili veljavnost rezultatov.

V tretji, zadnji točki dnevnega reda so člani DS razpravljali o finančni problematiki združenega podjetja. V. d. generalnega direktorja Vlado Sodin je pri tej točki prebral obširno poročilo o izvršitvi sklepov 7. izrednega zasedanja DS podjetja in obrazložil tudi problematiko plana proizvodnje za letošnje leto. Pri tem je naglasil, da je sanacijski načrt v preteklem letu potekal po predpisanih načelih in smernicah, sprejetih od strani organov samoupravljanja. V podjetju je bil program realiziran v celoti s tem, da so se znižale

zaloge in terjatve do kupcev. Sanacijski program za letošnje leto je sestavljen in so ga obravnavali na strokovnem kolegiju podjetja. Koncept tega načrta so dostavili vsem tovarnam, da bodo dale svoje pripombe glede vsebine, pa tudi roke za realizacijo sanacijskega programa. Seveda bodo načrt, ko bo v celoti urejen, predložili organom samoupravljanja v pretres in potrditev.

Za tem je v razpravo posegel finančni direktor podjetja Alojz Vidmar in podal obširna pojasnila o najnovejšem finančnem položaju in perspektivah glede na čimprejšnje deblokiranje starega žiro računa.

Člani DS so nato zastavljali odgovornim uslužbencem podjetja vprašanja, ki so obravnavala npr. položaj tovarne Mikron v Makedoniji, višino lanskoletne fizične proizvodnje, pogodbo z Jugobanko glede nabave deviz za nakup reprodukcijskega materiala in koeficient uvoza — izvoza itd.

Ob koncu je vredno omeniti sklep, da je tudi uprava do nadaljnjega ukinila vse proste sobote tako, kot so storile že nekatere tovarne.

Finančno problematiko bomo zaradi prevelikega obsega razprave, toda spričo njene izredne pomembnosti, obravnavali še v naslednjih številkah.

M. K.

S predzadnjega zasedanja DS podjetja

Sanacijski načrt podjetja v številkah

Podoba je, da so nas v zadnjem času razni sicer pomembni problemi, predvsem tisti organizacijskega značaja, malce odvrnili od našega sanacijskega problema, ki je navzlic različnim težavam, ostal še vedno življenjskega pomena za vsako našo enoto in celotno podjetje, kot je bil pred nastankom in obravnavanjem te organizacijske in druge problematike. Se tako pomembna vprašanja, ki nujno nastajajo konec vsakega poslovnega leta, posebno pa še ob končitih reorganizacijah gospodarske organizacije, ne bi nikakor smela zavreti ali omajati naše sanacijske politike in ta problem ne bi smel v nobenem primeru postati problem sekundarnega značaja. Po našem mnenju in prepričanju možnosti za uspešno izvajanje sanacijskega programa še vedno niso izčrpane, sanacijski načrt pa nam nalaga obveznosti, ki jih moramo prej ali slej poravnati, če hočemo v svoji gospodarski organizaciji zadihati s polnimi pljuči.

Novemberska bitka za finančno sanacijo ni dala takšnih rezultatov kot smo jih pričakovali in kot jih predpisuje sanacijski program podjetja. O znakih, ki bi vzbujali obupanost, ali kazali pomembnejši neuspeh, še ne moremo govoriti, toda ne moremo ostati brezbrilni spričo znakov, ki kažejo na določeno popuščanje, ki bi se morebiti znalo podaljševati v prihodnjih mesecih. Ti znaki nam narekujejo previdnost in budnost, da ne bi v nemar pustili naša prizadevanja na sanacijskem področju, ki so doslej pokazala in dokazala svojo življenjsko sposobnost in upravičenost. To popuščanje, ki mogoče izhaja iz tehničnih razlogov objektivnega značaja, se odraža v tem, da smo v razdobju julij—oktober 1965 ostvarili sanacijski program (kot celoto) 100%—tno, do čim smo ga v razdobju julij—november 1965 ostvarili približno s 89 odstotki ali z iz-

padom za okoli 498 milijonov dinarjev. Pri tem moramo poudariti še to, da so nekatere enote celo prekoračile izhodiščno stanje, ki so ga pokazale v svojih bilancah po stanju 30. aprila 1965, če ne upoštevamo zvišane stanja v maju in juniju preleteta, ko se sanacijski program še ni izvajal.

Sanacijski program je predpisoval za razdobje julij—november 1965 celotnega znižanja za 4.521.029.000 dinarjev, ostvarjen pa je bil v vrednosti 4.023.053.000 dinarjev, ali približno z 89 odstotki, kar pomeni podkoračenje načrta za 497.976.000 dinarjev.

Stanje po razredih kontnega plana, pri čemer pomeni razred 3 reprodukcijski material, droben inventar, potrošni material ipd., razred 5 nedokončana proizvodnja

in polizdelki ter razred 6 bilo konec novembra 1965 blago namenjeno prodaji, je takole (v 000):

	Predpis. zniž. za VII.—XI. 1965	Doseženo znižanje VII.—XI. 1965	Razlika (+)	Razlika (—)	% ostvaritve
R — 3	1.551.000	1.725.147	174.147	—	114,4
R — 5	920.029	1.555.239	235.210	—	125,6
R — 6	530.000	273.554	—	256.446	51,6
Kupci	1.520.000	869.113	—	650.887	57,2
SKUPAJ	4.521.029	4.023.053	409.357	907.333	89 %
Manj ostvar.		497.976		497.976	11 %

Zaloge reprodukcijskega materiala so se sicer na razredu 3, kot celoti, znižale v predpisanem obsegu in ga še prekoračile za 174.147.000, da bi svoj sanacijski načrt soglasile s konceptom sanacijskega načrta podjetja. To se nanaša na Elektrome-

haniko (— 21,5 milij.), Naprave (— 231,9 milij.), Elektronika (— 28,7 milij.), Aparati (— 32,3 milij.) in PSO (— 59,4 milij.). Pri Napravah so celo zaloge višje 30. IV. 1965 (za ca 15 milij.).

(Dalje na 6. strani)

Izvoz »ISKRE« v decembru

Decembrski izvoz podjetja »Iskra« je bil spet rekorden in je prvič odkar posluje podjetje dosegel vrednost pol milijona ali natanko 503.673 dolarjev.

Skupno je podjetje realiziralo 148 zaključkov in odposlalo proizvode v 24 držav, od teh po vrednosti 50% v države konvertibilnega valutnega področja, 18% v vzhodne države in 32% v države ostalega kliranga. Na prvem mestu je bila glede na uvoženo vrednost proizvodov Turčija, slede ZDA, Zahodna Nemčija, Italija, Avstrija in druge.

Največji delež pri izvozu je to pot prispevala kranjska tovarna »Elektromehanika«, ki je sama izvozila npr. več kot je bil lanski januarski izvoz celotnega podjetja. Njen največji kupec je bila Turčija. Le-ta je nakupila veliko število enofaznih števec, telefonskih aparatov, kinoprojektorjev in velikih avtomatskih telefonskih central. Električne števece in telefonske aparate ie tovar-

na odposlala tudi drugim državam Bližnjega vzhoda, zlasti veliko v Saudovo Arabijo. V Švico je poslala več tisoč električnih vrtnalnih strojev in v Avstrijo ojačevalne naprave.

Tovarna v Železnikih je tudi v preteklem mesecu izdelala in odposlala večino elektromotorjev v ZDA, nekaj pa v Italijo in Belgijo.

Precejšen izvoz je izkazala tudi tovarna v Novi Gorici. Avtoelektrične izdelke je izvozila v glavnem v Italijo in nekaj v Romunijo.

Tovarna »Avtomatika« v Pržanu je izdelala električne gramofone »Emona« za Zahodno Nemčijo in manjšo količino za Južno Ameriko. Električne sestavne dele so prispevale tovarne »Elementi«, »Aparati« in »Elektromehanika«, v glavnem za Zahodno Nemčijo, Avstrijo in Anglijo. Zanimiv toda za zdaj še skromen poseg na zahodnonemško tržišče sta opravili tovarni instrumentov v Otočah in Horjulu. Izvozili sta tiakai profesionalne elek-

tronske instrumente.

Realizacija izvoza po posameznih mesecih je potekala lani takole:

Mesec	\$
januar	250.924,92
februar	389.453,35
marec	416.038,46
april	230.964,62
maj	242.437,24
junij	415.527,71
julij	216.962,30
avgust	315.997,16
september	421.193,04
oktober	363.415,61
november	422.240,16
december	503.673,32

Decembrski izvoz je, v primerjavi s istim obdobjem 1964, porasel za celih 150% in tako izpolnil vsa pričakovanja, hkrati pa dokazal tudi izredna prizadevanja tako proizvajalcev — tovarn, kot izvoznega oddelka Prodajno servisne organizacije »Iskra«, da doseže podjetje izvozni plan po pogodbi z »Jugobanko«, ki je bil med letom v rebalansu še povišan.

Marjan Kralj

Letna proizvodnja »Elektromehanike«

V primerjavi s planirano vrednostjo eksterne proizvodnje je tovarna v posameznih mesecih preteklega leta dosegla naslednje vrednosti:

Mesec	%
Januar	98.8
Februar	99.9
Marec	96.1
April	103.7
Maj	78.3
Junij	93.2
Julij	82.3
Avgust	88.7
September	104.3
Oktober	105.1
November	106.4
December	115.4
Skupaj	97.9

Po teh podatkih je bil letni plan dosežen s 97.9 %, kar je izreden uspeh, saj pred meseci tako visoke proizvodnje še nismo pričakovali. Pregled nam kaže, da se je stanje popravilo v zadnjih 4 mesecih, saj v prvih osmih mesecih vrednost proizvodnje ni znašala niti 9 milijard, v zadnjih štirih mesecih pa je preseгла 6 milijard. Povprečna mesečna proizvodnja v prvih osmih mesecih je znašala 1.124 milij., v zadnjih štirih mesecih pa po 1.570 milij. Tako je bilo v dveh tretjinah leta doseženo tri petine letne vrednosti, v zadnji tretjini leta pa prek dve petini letne proizvodnje. Poseben uspeh je bil dosežen v decembru, ki je pokazal, kaj tovarna zmore.

PROIZVODNJA V DECEMBRU 1965

Panoga	%
Rotacijski stroji	90.-
Števeci	106.7
Stikala	144.3
Kinoakustika	94.1
Telefonija	118.8
Urni mehanizmi	155.7
Elementi z avtomatiz.	105.7
Stalne proiz. usluge	101.4
Občasne pr. usluge	139.4
Skupaj	114.2

Posebno se je odlikovala telefonija, ki je dosegla tako

visoko proizvodnjo, da niti sami delavci telefonskih naprav niso pričakovali. Nič manjši uspeh ni bil dosežen pri stikalih in števcih, pa tudi kinoakustika je dosegla lepo vrednost proizvodnje. Če istočasno ugotavljamo, da so tudi v decembru obstajale različne ovire, potem je očitno, da bi bila možna še celo nekoliko višja proizvodnja. Res je december najbolj ugoden mesec, saj se ob koncu leta le najde načine, da se dovrši še preostala nedovršena proizvodnja, vendar bi bilo mogoče z enakimi prizadevanji tudi v ostalih mesecih doseči bolj tekočo proizvodnjo. Nič ni nemogočega in tudi objektivne težave so večkrat le izgovori.

Bolj zanimiva je proizvodnja posameznih panog v vseh 12 mesecih.

PROIZVODNJA V LETU 1965

Panoga	%
Rotacijski stroji	103.6
Števeci	100.7
Stikala	90.4
Kinoakustika	96.4
Telefonija	100.7
Urni mehanizmi	61.7
Elementi za avtomat.	106.8
Stalne proiz. usluge	89.9
Občasne proiz. usl.	108.8
Skupaj	97.9

Pri večini panog je bil letni plan presežen, kar pred dvema mesecema nismo pričakovali, posebno v telefoniji. Rotacijski stroji so presežili letno zadolžitev za 42 milij., števci za 31, elementi avtomatizacije za 18, usluge pa za 27. Po vrednosti največji izpad imamo pri stikalih, čeprav je bil ravno pri stikalih v zadnjih mesecih, ko je prispel potrebni material, dosežen večji uspeh kot kjer- (Dalje na 6. strani)

Stanovanjska reforma

Stanovanjska reforma, ki se bo uveljavila v tem letu, je vzbudila mnogo zanimanja med delovnimi ljudmi, saj je to eden najbolj perečih problemov v sedanjem času zaradi splošnega pomanjkanja sredstev za gradnjo novih stanovanj. O tem so tudi razpravljali na predsedstvu RSS in predsedstvu ROS industrije in rudarstva.

Po temeljnem zakonu upravljajo s stanovanjskimi hišami v družbeni lastnini stanovanjska podjetja ali enote delovnih organizacij za gospodarjenje s stanovanjskimi hišami. Kakšen teritorialni obseg na jimajo ta stanovanjska podjetja, pa so mnenja različna. Eni zagovarjajo večja, drugi manjša podjetja, oz. da so samo stanovanjska podjetja, da delovne organi-

zacije nimajo svoje enote za gospodarjenje s stanovanjskimi hišami itd.

Po določbah temeljnega zakona o gospodarjenju s stanovanjskimi hišami glede samoupravljanja in soodločanja predstavnikov stanovalcev in ustanoviteljev stanovanjskega podjetja so družbeno-politično izredno pomembne, ker je od njihovega izvajanja v materialnem smislu odvisna nadaljna usmeritev poslovanja stanovanjskih podjetij.

Osnutek zakona predvideva, da se številno predstavnikov stanovalcev in ustanoviteljev, ter način in postopek za soodločanje v zadevah zasebnega družbenega pomena določi s statutom stanovanjskega podjetja. Zbori stanovalcev skupščine in hišni sveti ostanejo še naprej organi samoupravljanja, ki skrbijo za tekoče vzdrževanje stanovanjske hiše in za urejanje notranjih odnosov med stanovalci.

Višino stanarine — njihove elemente — določa občinska skupščina glede na stanje stanovanjskega fonda. V letu 1966 se stanarine ne bodo zvišale. Izvedla pa se bo ekonomska ocena za vsa stanovanja. Od 1. januarja 1966 bodo ostala delovnim organizacijam namenska sredstva v višini 4% od bruto OD, ki so se do sedaj odvajala v (Dalje na 7. strani)

Iskra na mednarodnih sejmih

Ekonomska nujnost nam narekuje, da se v prihodnje skušamo čim bolj uveljaviti na svetovnih tržiščih. V ta namen ne moremo mimo tega, da se naše podjetje ne bi pojavilo vsaj na večjih inozemskih sejmih in razstavah, kjer bi z našimi izdelki vzbudili pozornost tujih kupcev. Prav v ta namen nam ne sme biti žal sredstev, ki jih bodo ti naši nastopi v inozemstvu terjali, narekujejo pa nam to, da jih bomo čim bolj skrbno in učinkovito izrabili, da bi tako z njimi dosegli najboljšo afirmacijo med drugimi, svetovno znanimi proizvajalci.

Prav zaradi tega je predvideno, da bo propagandna služba Iskre v prihodnjem letu pripravila vrsto iskrinih nastopov na inozemskih sejmih in razstavah. Naš prvi nastop v letu 1966 bo februarja na Pariškem salonu, za

katerega že teko skrbne priprave in na katerem bomo prikazali naše elemente. V mesecu marcu bomo predvidoma sodelovali na Tehničnem sejmu v Leipzigu, medtem ko se bo Iskra v maju pojavila kar na štirih mednarodnih prireditvah in sicer z izdelki elektronike in avtomatike v Londonu, na Tehničnem sejmu v Hannoveru ter na splošnih sejmih v Göteborgu in v Budimpešti. V juniju bomo sodelovali na Splošnem sejmu v Poznanju na Poljskem, v septembru pa spet na treh in sicer na Splošnem sejmu mehanizacije in tehničnih del v Moskvi, na Tehničnem sejmu v Brnu v ČSSR ter Splošnem sejmu v Solunu, medtem ko bo svoje nastope na inozemskih sejmih in razstavah Iskra v prihodnjem letu zaključila v oktobru na sejmu elektronike v Münchenu, kjer

bo razstavila elemente in izdelke s področja merilne tehnike.

Upoštevalo domače propagandne naloge in pestro dejavnost bo ob nastopih v inozemstvu maloštevilni kolektiv propagandne službe imel polne roke dela in dovolj skrbi da bo s skrbnim gospodarjenjem in s pičlo odmerjenimi sredstvi vsaj zadovoljivo izpolnil vse te obsežne naloge.

RAZPIS

Kadrovska komisija DE »Umetne mase« ISKRA KRANJ, Tovarna elektrotehničnih in finomehaničnih izdelkov, Kranj, razpisuje prosto delovno mesto **MOJSTER NA PREDELAVI PLASTIČNIH MAS**

Pogoji: srednja šola kemijske stroke ali strokovna šola orodjarske stroke z večletno prakso na predelavi termoplastov.

Prijave sprejema kadrovska komisija DE »Umetne mase« ISKRA — »Elektromehanika« — Kranj, do 30. januarja 1966.

Tovariš Kardelj je odgovarjal na aktualna vprašanja

Predsednik zvezne ljudske skupščine tov. Edvard Kardelj je pred novim letom v intervjuju za televizijo odgovarjal na številna vprašanja delovnih ljudi. Iz njegovih izjav smo za naš list posneli nekatere bistvene misli s področja samoupravljanja, produktivnosti dela, osebne odgovornosti in integracije.

RAZVOJ SAMOUPRAVLJANJA ODVIŠEN OD NOTRANJIH ODNOSOV

»K omenjenim omahovanjem znotraj podjetij pogosto prispevajo tudi razna vmešavanja v delo samoupravnih organov od zunaj. Sicer ne mislim, da bi morali biti delovni kolektivi prepuščeni samim sebi pri urejanju svojih notranjih odnosov. Potrebna jim je ta-

ko politična kot strokovna pomoč družbenih in strokovnih organizacij kakor tudi komun. Pomoč zunanjih činiteljev je potrebna tudi posameznemu delavcu, kadar se zavzema za to, da ne bi bile okrnjene njegove pravice, če sam vestno izpolnjuje svoje obveznosti. Toda vmešavanje v konkretne operativne odločitve organov samoupravljanja od zunaj je pogosteje negativno kakor pa pozitivno. Takšno vmešava-

nje med drugim ustvarja pri delavcu vtis, da je dovolj, da se vodilni funkcionarji v podjetju in občini sporazumejo med seboj, pa je že samoupravljanje tako rekoč brez moči.«

Kardelj je nadalje dejal, da se bo z uresničevanjem smotrov gospodarske reforme in s spremembami v gospodarskem sistemu krepila materialna podlaga in samostojnost delovnih organizacij, da pa s tem še ne bodo rešeni vsi problemi. Hitrost nadaljnega razvoja samoupravljanja bo najbolj odvisna od tega, kako bodo uredili notranje ekonomske in samoupravne odnose tako v podjetjih samih kakor tudi v gospodarskih združenjih ozi-

roma integracijskih skupnostih.

»Če ne izpopolnimo, če jasneje ne formuliramo in ne okrepimo samoupravno-ekonomskih odnosov v delovnih organizacijah in njihovih združenjih,« je poudaril Kardelj, »potem bi se nam lahko zgodilo, da večja samostojnost delovnih organizacij, ki jo utemeljuje gospodarska reforma, ne bo prispevala h krepitvi samoupravljanja, pač pa povečala tehnokratski in birokratski pritisk znotraj podjetij, gospodarskih združenj, bank itd. Zato se mi zdi, da so zdaj glavni členi, na katere se moramo opreti v razvoju samoupravljanja znotraj gospodarstva, predvsem statusi podjetij, statuti skupnosti podjetij oziroma združenj, dolgoročne pogodbe o medsebojnih odnosih podjetij v kooperaciji in podobni ukrepi, s katerimi se določajo gospodarski odnosi v razmerah

socialističnega samoupravljanja.«

Precejšen del svojega izjavljanja je Kardelj posvetil mestu in vlogi ekonomskih enot in samoupravnih pravic njihovih zborov.

»Pri nas je še vedno veliko ljudi, ki mislijo, da so ekonomske oziroma delovne enote nekakšna demokratska formalnost, ki samo ovira ekonomski napredek in boj za večjo produktivnost, ki razbija enotnost podjetja.

Dobro delovanje ekonomskih enot pa je edina možna osnova za take zdrave ekonomske odnose med delovnimi ljudmi v podjetju in v družbenem delu sploh, ki spodbujajo ljudi k produktivnejšemu delu in k dobremu ekonomskemu delovanju podjetja kot celote, kot enotnega kolektiva. Ni se mogoče gnati za večjo produktivnost dela, če se dohodek avtomatično, to je brez čiste-

Zakaj komplicirano . . .

Vsekakor bi imeli danes zato bo prav, da te spodrslja-manj »glavobolov«, ko bi bila v letu 1965 zamišljena organizacija podjetja izvajana bolj smotrno in z večjo odgovornostjo. Vse kaže, da smo nekatere službe razvijali preveč v širino pri tem pa nismo pomislili na ekonomiko in funkcionalno utemeljenost. Prav zato je bilo toliko reorganizacij, selitev, priključitev in novih cepitev že združenih oddelkov v samostojne enote, skupine itd. Vse to je kazalo na nezadostno raziskane in premalo utemeljene odločitve, ki so z vsakim novim posegom večale poslovne stroške, niso pa prinesle zelenih koristi. Tudi nekaj logične povezanosti je manjkalo v novih prijemih; le-ti so bili večkrat posledica zunanjih, pa tudi notranjih subjektivnih sil.

Zanimivo je dejstvo, da so se nekatera organizacijske oblike že v začetku dobro zasedrale in celo razširile svojo dejavnost, marsikatera pa si prisvojile také kompetence, da so postale takorekoč »država v državi«. Od tod tudi želja po vladanju in vsiljevanju svoje volje drugim, kar vedno naleti na odpor. Nasprotno pa druge organizacijske oblike niso našle odgovarjajočega razvoja, zato životarijo ali pa so skoraj povsem zamrle. Prvih verjetno nismo znali ob pravem času brzdati, drugih pa ne vzpodbujati, svetovati in pomagati. Med enimi in drugimi pa je vladalo tiho obtoževanje in misel, da drug drugega izkoriščamo.

Zakaj vse to? — Zato, ker niso bile že v temelju postavljene zdrave osnove, v teku razvoja pa so se pojavljale nove napake, ki jih včasih organizacijski oblikovalci ne morejo vedno zajeti, lahko pa bi jih pravočasno odpravljali. Te napake, ki so povzročale zmedo in obenem nejevoljo, so se vedno bolj razrašale,

je, čeprav težko — čimprej odpravimo. Novi osnutek statuta vsekakor kaže, da bomo šli v to smer, in prav je takol

Zakaj je na primer potrebna dvojna kontrola, ena v tovarni, druga na PSO. Sma-tram, da je to čisto navadno nezaupanje tovarniški kontroli, po drugi strani pa naku-zuje, da je prodajno servisna organizacija izven podjetja kot n. pr. »Elektrotehna«, ki kot kupec, razumljivo, mora ugotoviti, kaj je kupila. Ker pa je prodajna servisna organizacija po mojem mnenju, bolj posrednik med tovarno in kupcem, bi bilo umestno tovarniški kontroli zaupati v polni meri, ker v končni fazi odgovarja za kvaliteto le proizvajalec.

(Dalje na 5. strani)

V oddelku za umerjanje števec (Elektromehanika) sta zaposleni tudi Anica Dolhar (10 let) in Ivanka Pokorn (10 let), ki sta z delom kar zadovoljni, za letošnje leto želita »Iskri« čim več uspeha, pozabili pa nista pravititi, da bi se večjih osebnih dohodkov ne bi branile

Visoka produktivnost - visoki dohodki

Tov. Franc Popit je v svojem članku z zgornjim naslovom, ki je bil objavljen v Delu z dne 9. 12. 1965, obravnaval vprašanje visokih osebnih dohodkov, oz. obravnaval vprašanje zakaj nimamo višjih OD in kje so vzroki, da OD ne naraščajo hitreje. Med drugim pravi: »Dejstvo je, da smo v Sloveniji vsaj stagnirali, če že ne nazadovale glede modernizacije podjetij in proizvodnje . . . z vidika organizacije dela. Tega pa ne more popraviti nihče drug kot organizatorji dela. Zato je prav, da jim postavimo nalogo, naj organizirajo delo tako, da bomo dosegli visoko produktivnost in da bodo sami in drugi delovni ljudje dobro zaslužili.«

Ali ni to poziv vsem strokovnjakom, ki se bavijo z vprašanjem organizacije dela, delovnih postopkov, razpore-

ditve delovni sredstev (strojev), opreme nasploh, konstrukcije proizvodov, planiranja proizvodnje, zasedbe strojnih kapacitet, — konstruktorjem, projektantom, tehnologom, planerjem . . ., da izboljšajo svoje delo, da s tehničnimi in tehnološkimi rešitvami izboljšajo delovni proces, delovne postopke, s preciznim planiranjem zmanjšajo (znižajo) stroške za skladištenja raznih materialov ter skrajšajo čase mirovanja materiala, polizdelkov do končnega izdelka. V tem so naše skrite rezerve, tu so težki milijoni, ne pa v odpuščanju ljudi. Menim, da bi mi morali reči, da s sedanjimi ljudmi moramo napraviti večji bruto produkt v l. 1966 kot v letu 1965, ne pa da bomo z manjšim številom zaposlenih napravili drugo leto prav toliko proizvodov (v

vrednosti) kot letos! Iz skupne službe združenega podjetja s svojimi strokovnjaki bodo morali delovati prav v tej smeri ter nuditi svojo strokovno pomoč organizacijam pri organiziranju delovnih procesov, ter tako posredovati svoje znanje nabrano iz prakse ali pa iz svetovne literature, neposrednim proizvajalcem ki s svojim uspešnim delom ustvarjajo sebi in vsem nam življenjske dobrine. V tem je ves smisel skupnih služb združenega podjetja služiti končnemu cilju: uspešni proizvodnji, uspešni prodaji, uspešnemu poslovanju podjetja. Pri tem pa ne smemo pozabiti na nagrajevanje tako delavcev v neposredni proizvodnji, kot tudi na organizatorje proizvodnje.

Zdi se mi potrebno navesti še nekaj misli tov. Popita, ki bodo vsekakor vzpodbudno

vplivale na naše bralce, ki jih zanimajo tako problemi organizacije dela, Iskre in nagrajevanja.

»Pri nas smo dejansko ustvarili psihozo, da je prav-zaprav »nesocialistično«, če rečeš, da imaš visok osebni dohodek, namesto, da bi bili ponosni na to, če na podlagi dela dobro zaslužiš. Ali bomo v socializmu res vedno berači ali pa se točemo za to, da bomo dobro živeli, da bomo dosegli višji standard in da bomo imeli višje dohodke? Zahtevati moramo od naših vodstev, da odprejo delavcem perspektivo, da bodo v čim krajšem času prišli do visokih dohodkov. Zato pa moramo zahtevati tudi od organizatorjev dela, da bodo postavili organizacijo dela tako, da bo mogoče doseči visoko produktivnost. Zakaj (Dalje na 6. strani)

ga računa in jasne materialne odgovornosti, pretaka iz visoko produktivnih v nizko produktivne ekonomske enote. To ne rešuje nobenih ekonomskih problemov, ampak jih samo zamegljuje. Seveda je včasih, v nekaterih okoliščinah, treba delati tudi to, vendar pa se morajo delovni ljudje zavedati, da se je za višjo produktivnost dela mogoče zavzemati samo z nenehnimi skupnimi napori, da bi z boljšo organizacijo dela, investicijami v novo tehniko in tehnologijo povzdignili nizko produktivne delovne enote na stopnjo visoko produktivnih ali, če to ni mogoče, da bi jih ukini in bi jih zamenjala kooperacija z drugimi podjetji. Če podjetje nima jasne računa o tem, koliko ga velja posamezna delovna enota oziroma posamezna faza v proizvodnem procesu, potem ne more niti imeti jasne podobe o poteh, po ka-

terih naj doseže večjo proizvodnost dela v podjetju kot celoti. Z drugimi besedami — samoupravljanje in samostojnost delovnega kolektiva v delovni enoti je treba razvijati prav zato, da bi lahko podjetje bolje gospodarilo in da bi jasneje sprevidelo slabe strani v procesu svoje proizvodnje.«

Edvard Kardelj je dodal, da vse to ne pomeni, da lahko delovne enote žive same zase in delajo, kar hočejo, ker so vezane na skupno odgovornost in solidarnost, kadar gre za probleme kolektiva kot enotne celote. V resnici naj bodo delovne enote osnova in izhodišče razvojne in integracijske politike podjetja. Če kakšna med njimi zaostaja v razvoju in proizvodnosti dela, potem se podražijo stroški skupnega proizvoda in se zmanjša skupni dohodek vsega kolektiva. To-rej mora biti vsem do tega,

da si skupaj prizadevajo za razvoj podjetja na tistih mestih, od katerih je najbolj odvisno povečanje skupne proizvodnosti dela kolektiva. To načelo velja tako za integracijo celih podjetij kakor tudi za družbeno gospodarstvo kot celoto.

NE ADMINISTRATIVNO PRELIVANJE, MARVEČ SMOTRNO ZDRUŽEVANJE SREDSTEV

»Pri nas v praksi,« je pripomnil Edvard Kardelj, »pa še niso dovolj razvite ustrezne metode takšne koncentracije sredstev, ki ustreza socialističnemu samoupravljanju. Zategadelj si pogosto prihajajo navzkriž v podjetjih ali v združenih gospodarskih organizacijah. Dozdeva se mi namreč, da tu ne gre toliko za prevelik strah pred dajanjem sredstev ekonomskim enotam, ampak za preveliko

željo, da bi odvezemali ta sredstva ekonomskim enotam. To pa velja tudi za odnose med združenimi podjetji ali povezanimi v kombinatih in združenjih. Delavec ima pogost vtis, da integracija samo odvzema in koristi nekomu tretjemu, njemu samemu pa ne da nič.

Sredstva bi morali vsekakor zbirati, kjerkoli je mogoče, tako kot je zdaj predvideno v našem bančnem sistemu, to se pravi, da delovne enote oziroma združena podjetja na eni strani vlagajo del svojega dohodka v skupne sklade, ustrezno z ugotovljenimi potrebami, in sicer po skupnem načrtu in dogovoru — po statutu podjetja ali gospodarskega združenja. Na drugi strani pa — če statut ali skupni dogovor ne določa druge namembnosti — bi se morale anuitete in obresti oziroma del dohodka v tej ali drugi obliki

vračati v ekonomske enote ali združene delovne organizacije za njih lastni razvoj in za povečanje dohodka delavcev.«

Kardelj je poudaril, da bomo z doslednim razvijanjem takih odnosov dosegli, da bo vsak delavec ustvarjal določeni dohodek, bodisi da vlagava svoj denar v razvoj svoje ekonomske enote, svpjeja podjetja in svojega poslovnega združenja, bodisi v družbeno gospodarstvo kot celoto, oziroma v banko.

»Nujno se je treba nenehno zavzemati za take ekonomske odnose med delovnimi enotami, obrati in podjetji, v katerih se bodo posamezni skladi čedalje manj stekali z administrativnim odvzemanjem in avtomatičnim prelivanjem sredstev, čedalje bolj pa z združevanjem sredstev, tako da bi se skupno trudili za večjo produktivnost združene-ga dela in pridobivanja več-

Zakaj komplicirano . . .

Naš razgovor

(Nadaljevanje s 4. strani)

Dalje: zakaj moramo izdelke iz tovarn nakladati na kamione, da jih ti prepeljejo v zbirno, centralno ali bazensko skladišče? To nam vendar povečuje poslovne stroške in končno, vsaka od združenih tovarn je imela v preteklih letih svoja skladišča izdelkov. Prihranili bi dosti denarja, ko bi vse to odpadlo, tovarne pa bi dobivale le dispozicije, kam naj blago odpremi. Da bi bilo to lažje, imamo v vseh tovarnah odpreme oddelke s potrebnim številom ljudi. Sedaj imamo dvojne službe, čas odpreme se podaljša, naklada in razklada se po dvakrat! Umestno je vprašanje, ali je še kaj bolj komplicirano?

Približno ista slika je pri nabavi oz. nabavni organizaciji. Čudno je le to, da tudi ta organizacija ni šla po isti poti kot prodaja, vsaj kar se tiče ustanavljanja zbirnih skladišč, za kar bi morala zgraditi nov skladiščni prostor (denar, investicije), organizirati prevzemne oddelke in prevzemno kontrolo. Ta organizacija je napravila vse bolj preprosto. Zaključene količine pošlje enostavno v eno izmed naših tovarn, ta pa naj to blago razklada, vskladišči, naklada, odpremlja, odvažata itd., saj stroški itak gredo v breme tovarne.

Vsaka tovarna ima svojo nabavno organizacijo, v kateri dela 3 do 10 ljudi ali več. Nad to organizacijo obstaja centralna nabavna služba s potrebnim kadrom. Lahko bi nekdo takoj vprašal: »Kdo pa bo krojil politiko nabave in naročal večje količine, pri katerih imamo zaradi popusta

korist?« Poglejmo, kako bi se dalo tudi to urediti. Ali ne bi lahko prepustili tudi zbiranje potreb in specifikacij pri večjih količinah ter zaključevanje pogodb posameznim nabavnim službam v tovarnah?

Pri tem bi upoštevali delitev dela in specializacijo tako, da bi zbirala potrebe ene panoge tista tovarna, ki ima največje potrebe, zato pa tudi izkušnje in odgovarjajoč kader. Tako bi n. pr. zbirala specifikacije in zaključevala pogodbe za črno in barvno metalurgijo »Elektromehaniška«, elektromaterial Pržan, elemente Horjul itd., kar je pač stvar dogovora. Verjetno bo takojšnji ugovor, da je to še bolj komplicirano, vendar mislim, da bi to delo opravila lahko vsaka nabavna katekolo izmed naših tovarn.

V vseh tovarnah imamo neke »ostanke« prejšnjih prodajnih služb. V enih so se te službe znašle bolj, v drugih manj, pač z ozirom na potrebe prodaje uslug in nedokončane proizvodnje ipd. Zakaj ne bi ti prodajni oddelki po

tovarnah (ki imajo razne nazive kot faktorni oddelek, komercialni oddelek itd.) prejemali dispozicije od prodajne organizacije, blago odpremljali, fakturirali in vodili evidenco o kupcih. Sama prodajna organizacija pa naj bi bila tisti faktor, ki bi prodajo izdelkov na domačem trgu forsirala, ponujala, prevzemala naročila in jih dostavljala tovarnam. Tako bi postala prodajna organizacija res organizacija prodaje na terenu, ne pa več ali manj administrativna ustanova ali zavod s samostojnim financiranjem (v obliki rabatov, superrabatov, kasaskonta, dohodkovnih rabatov itd.

Lahko bi šli od posamezne službe do poedinih oseb, točno analizirali upravičenost ali neupravičenost obstoja in našli veliko skritih rezerv.

Te pripombe niso izkristalizirane in bo verjetno mnogo »proti pripomb« in teoretskih dokazovanj. Vendar pustimo poslovno filozofijo in vzemimo v roko računico. Tako bo boljše za nas!

M. S.

Nekaj dni pred zaključkom leta 1965 je odšla v zaslužni pokoj tov. Ivanka Kos iz obrata v Lipnici. Ob tej priliki so se zbrali bližnji sodelavci in ji poklonili šopek in darilo. Zelja vseh zaposlenih v Lipnici je bila: »Še na mnoga srečna in zadovoljna leta!«

Vprašuje UREDNIŠTVO, odgovarja predsednik DS obrata »Avtomatske telefonske centrale« Kranj, tov. ALOJZ SMID

VPRAŠANJE: Kot smo brali v glasilu »Iskra« se nekaterih zasedanj DS tovarn udeležuje kaj pičlo število članov. Govori se tudi o precej molčečih članih, ki skoraj skozi vso mandatno dobo ne spregovorijo besede v razpravah. Kako pa je to pri vas?

ODGOVOR: DS tovarne ATN v Kranju šteje 21 članov; skoraj 90% udeležba na zasedanjih pa kaže, da so naši člani dokaj agilni. Dosedaj smo imeli 7 rednih in 5 izrednih sej, kjer smo obravnavali predvsem problematiko dela in izvršitev planskih nalog.

VPRAŠANJE: DE oz. obrati bodo imeli vedno več samostojnosti. Kako pa je to pri vas? Ste se o tem že kaj pogovarjali?

ODGOVOR: Da, tudi o tem smo že govorili. Zeleli bi, da bi imeli čimprej svoje finančne pokazatelje, ker so nam nekateri celo očitali češ, da nismo preveč finančno interesantni. Res je, da nas težje precejšnji poslovni stroški zaradi novih prostorov, strojev, priučevanj, vendar imajo samoupravni organi dovolj moči, da ob razumevanju UO, DS in vodstva tovarne agilnemu vodstvu obrata in izredni prizadevnosti vsega kolektiva, lahko še hitreje pridemo do zaželjenega cilja. Če bomo delali z roko v roki in ob pravočasnem dotoku materiala, tedaj bo naš kolektiv lahko dosegel še lepše uspehe, kot jih je v zadnjih treh mesecih, posebno v decembru, ko smo izredno presegli plan.

VPRAŠANJE: Slišati je, sicer neuradno, da bi lahko naredili še več, če bi material redno dotekal. Kaj pravite na to?

ODGOVOR: Odgovor je na dlani: lahko bi naredili mnogo več, toda večni problemi z devizami, in tudi z dinarji so nas dostikrat pritisnili ob zid. Vprašajte delavce, pa boste lahko takoj zvedeli, da pokazatelji zadnjih treh mesecev zgovorno kažejo, kaj se da narediti, če imaš material na razpolago ob pravem

Predsednik DS obrata ATN v Kranju, tov. A. Smid

Času. Psihoanaliza bi pokazala še boljše rezultate, saj je znano, da je tam, kjer je dovolj dela, tudi dobra volja, večje samozaupanje, s tem pa je pogojen večji efekt dela kot tam, kjer delavce skrbi, če bo jutri ali pojutrišnjem dovolj materiala in naročil za nemoteno in tekoče delo. Vse to pa je v končni fazi močno povezano z osebnimi dohodki. Končam z misljo, da je kolektiv ATN pri tem izrednem skoku v proizvodnji v zadnjih treh mesecih dokazal, da je vreden vsega zaupanja in da bo v letu 1966 ob normalnih pogojih lahko dosegel še lepše uspehe. Ado

Dopisujte v Iskro!

jega dohodka, v skladu s proizvodnostjo oziroma kvaliteto in kvantiteto dela.«

Posebno zanimiv je bil tisti del Kardeljevega izvajanja, v katerem je govoril o problemih dela in demokracije ter discipline, o čemer beremo tudi v mnogih pisnih beograjski televiziji. Po mnenju posameznih avtorjev teh pisem bi namreč šlo pri nas veliko bolje, če bi bilo več reda pa manj demokracije. Nekateri med njimi mislijo celo, da bo reformo težko izpeljati, če »ne bomo uvedli več discipline in reda.«

RED NA OSNOVI JASNO DOLOČENIH PRAVIC IN MEDSEBOJNIH OBVEZNOSTI

»Nedvomno bi z več reda in discipline dosegli boljše uspehe,« je poudaril predsednik zvezne skupščine. »Napravili pa bi veliko in celo zelo nevarno napako, če bi

red postavili zoper demokracijo, oziroma demokracijo zoper red. Zakaj red brez demokracije se hitro sprevrže v birokratsko samovoljo in v despotizem konservativne povprečnosti. Demokracija brez pravega reda in odgovornosti pa se kaj zlahka sprevrže v despotstvo demagoške fraze in neodgovornosti, kar mora spraviti družbo v gospodarske in politične težave. Potemtakem nam je potreben zares red, toda red na podlagi demokracije, se pravi na podlagi jasno določenih pravic in medsebojnih obveznosti. Taki demokratični odnosi bodo iz naših ljudi napravili svobodne ustvarjalce, tako v osebni kakor tudi v družbenem delu, omogočili jim bodo, da se sami zavzemajo za red, kajti red ni odvisen samo od oblasti, ampak veliko bolj od vsakega posameznika. Nam je torej prav tako potrebna de-

demokracija, toda demokracija na podlagi reda, to se pravi na podlagi medsebojne odgovornosti ljudi. Ta odgovornost bo zagotavljala družbeno sigurnost človeka, hkrati pa bo utrjevala v vsakem občanu prepričanje, da bodo spoštovane njegove pravice in zagotovljene obveznosti drugih do njega, če bo tudi sam izpolnjeval svoje obveznosti do drugih, do družbe.

Čeprav nikakor ne bi smeli trditi, da smo se Jugoslovani proslavili v svetu prav s svojo ljubeznijo do reda, vendar ne mislim, da je bil nered med glavnimi vzroki težav v našem razvoju. Nasprotno, prej bi rekel, da spada med te vzroke preveč razširjeno prepričanje, da lahko predpis in ukaz rešita vse probleme. Prav to pa je največja zmota, posebno če gre za razvoj gospodarstva. Mislim, da take situacije samo ustvarjajo več možnosti za razne

samovoljne sklepe, s tem pa tudi za večji nered. Naj je še tako potrebno, da še poskrbimo za boljši red v naših delovnih organizacijah ali na raznih toriščih življenja, vendar ne smemo pozabiti, da so odločilna sredstva in možnosti za to, da rešimo sedanje probleme predvsem na področju materialnih odnosov in v naši ekonomski politiki, veliko manj pa v administrativnem uvajanju reda.«

Po besedah Edvarda Kardelja bodo administrativni ukrepi in prisiljevanje seveda še dolgo potrebni pri urejanju nekaterih skupnih potreb družbe, ne morejo pa biti podlaga socialističnega in demokratičnega družbenega življenja, slonečega na samoupravljanju svobodnih in enakopravnih ljudi. Naša izkušnja kaže, da je pretiran administrativni centralizem vir pomanjkljivosti in napak v trošenju družbenih sred-

stev itd. Boljši red in kvalitetnejše opravljanje družbenih poslov je mogoče torej zagotoviti samo, če vsi samostojno in z vso odgovornostjo izpolnjujejo svoje naloge in obveznosti do družbe.

»Več reda je mogoče zagotoviti samo z več demokratične zavesti, ne pa z manj demokracije,« je poudaril predsednik zvezne skupščine. »To pa pomeni, da v demokraciji ne smemo videti samo pravice, ampak tudi obveznosti in odgovornosti. V tem pogledu se moramo vsekakor zavzemati za to, da bi bila demokratična zavest v naši družbi na višji stopnji, kakor pa je.«

Edvard Kardelj je potem omenil pripombe delovnih ljudi in dejal, da bi bilo treba povečati osebno odgovornost, ker bi veliko lažje uresničili smotne reforme, če bi vsakdo odgovarjal za svoje delo.«

Sanacijski načrt podjetja v številkah

Letna proizvodnja »Elektromehanika«

(Nadaljevanje z 2. strani)

Pri razredu 5 je stanje približno enako. Tudi tu smo prekoračili sanacijski načrt za 235.210.000 dinarjev, toda precej enotni niso dosegli svoje naloge. To so: Elementi (— 11,4 milij.), Naprave (— 154,0 milij.), Elektronika (— 84,0 milij.; višja je celo za 42 milij. od izhodiščnega stanja!), Aparati (— 33,6 milij.), Avtoizdelki (— 203,4 milij.), Elektromotorji (— 10,2 milij.), Polprevodniki (— 5,6 milij.).

Ne bežimo od stvarnosti in dopuščamo možnosti, da obstajajo različne težave pri marsikateri enoti, ne moremo pa tega dejstva poploščiti. To je sicer zadeva posebne analize, naša naloga pa je, da v pričujočem prikazu operiramo samo s številkami in gofimi računskimi ugotovitvami.

Na razredu 6 vidimo občutno nedoseganje sanacijskega programa, saj znaša to nedoseganje kar čeden znesek 256.000.000 dinarjev. Sklicevanje na to, da je temu vzrok blago, ki mu ne najdemo kupca ne na domačem in ne na tujem tržišču, je sicer utemeljeno s splošnega trgovskega vidika, ni pa sprejemljiv z vidika sanacijskega načrta, saj se je to nahajalo v masi, ki je bila podvržena sanaciji.

Pri kupcih nam je stanje še manj zadovoljivo. Dejansko nismo dosegli sanacijskega programa za 650.887.000 dinarjev. Tega neuspeha pa ni kriva prodajno-servisna organizacija, pač pa tovarne, ki so — kot smo že povedali v prikazih za prejšnje mesece — prodajale svoje odvečne zaloge reprodukcijskega materiala kupcem, ki miso takoj ali v najkrajšem roku, poravnali svojih obveznosti do naših tovarn ozir. PSO-ja, četudi v sanacijskem načrtu natančno piše, da se smejo te zaloge odtujevati samo ob takojšnjem plačilu, ali s takojšnjim kompenzi-

ranjem. Vrednost na takšen način prodanega materiala znaša 485.563.000.—. Če te postavke ne bi bilo med našimi terjatvami, potem bi lahko trdili, da nam je sanacijski načrt uspel stoodstotno (manj ostvarjeno 497.976.000.— — 485.563.000.— = 12.413.000.—). V tem primeru ne bi ostvarili načrta samo za 12.413.000.—, kar v primerjavi z nalogami (4.521.029.000.—) ne zasluži niti besede.

Takšno gospodarjenje z obratnimi sredstvi oziroma borba za sprostitve vezanih obratnih sredstev, nam je odmrznilo za dobre štiri milijarde dinarjev stalno vezanih sredstev in zmanjšalo blokacijo žiro računa za dobrih 5 milijard dinarjev. Ta blokacija pa bi bila še nižja za 2,7 milijard dinarjev, če Medobčinska komunalna banka v Kranju ne bi bila — proti našemu pričakovanju — z izvržbo zahtevala vračilo kredita v omenjenem znesku. Banka pa še ni rekla svoje zadnje besede in upamo, da bo to svojo zahtevo pravočasno umaknila, ker je ta poslovna banka vedno gledala na gospodarsko življenje s precejšnjo dozo realnosti in perspektivnega optimizma, ki nam ga ne manjka.

Kdor količkar pozna gospodarstvo in gospodarske zakonitosti bo znal pravilno oceniti naše napore, naše uspehe in otipljive koristi, ki nam jih je prinesel sanacijski načrt tako, da lahko trdimo, da se s hitrimi koraki približujemo znosnemu finančnemu stanju našega združenega podjetja kot celote.

tk

ZAHVALA

Za pomoč, ki so jo nudili sinu za novo leto, se iskreno zahvaljujem sodelavcem iz kontrole I. delavnice produkcije in sindikalni podružnici delovne enote.

Ivanka Lotrič

(Nadaljevanje s 3. strani)

koli druge. Največji izpad je nastal pri urnih mehanizmih. Vzrok leži v manjkajočem materialu iz uvoza. To so mehanizmi za stikalne ure, motorčki za časovni števec in material za števec pogovorov. Kinoakustika se je skozi vse leto borila s pomanjkanjem različnega radio materiala, ki večkrat nastopa v velikem asortimentu in razmeroma majhnih količinah.

Če ob koncu naredimo primerjavo z letom 1964, lahko ugotovimo, da se je v letu 1965 volumen proizvodnje povečal za 6,3%. To je sicer razmeroma malo, vendar je

uspeh še kar ugoden, če upoštevamo vse težave, ki smo jih imeli.

PRIMERJAVA LETNE PROIZVODNJE (1964—1965)

Panoga	%
Stalne cene	
Rotacijski stroji	118,9
Montaža števecov	120,3
Kontaktor	103,2
Kinoakustika	105,2
Telefonske naprave	113,7
Ploščati rele	123,4
Tel. aparati in prib.	91,6
Urnih mehanizmi	48,9
Elementi avfomatiz.	74,3
Stalne proizv. usl.	122,-
Občasne pr. usluge	46,4
Skupaj	106,3

Najbolj se je povečala proizvodnja števecov in rotacijskih strojev. Telefonija je pa ravno v zadnjih mesecih dosegla tak uspeh, da lahko z optimizmom gledamo v prihodnje leto. Nižja proizvodnja kot v letu 1964 je bila dosežena samo pri urnih mehanizmih in elementih avtomatike, kar pa po vrednosti ne predstavlja veliko.

Rezultati preteklega leta, posebno pa zadnjih mesecev kažejo, da lahko z zaupanjem gledamo v novo leto. Ker je ugoden začetek posebno vreden, se je treba dela lotiti z vso resnostjo že v januarju, ker bo le na ta način zagotovljeno dviganje osebnih dohodkov. Vsaka zamuda v prvih mesecih novega leta ima hude posledice, ki jih je pozneje težko popraviti.

Sej proizvodnega sektorja
ing. Grčar Alojz

Visoka produktivnost

(Nadaljevanje s 5. strani)

ima naš človek visoko produktivnost, če dela v Avstriji, Nemčiji, Švici? Brez dvoma zato, ker dela v drugih pogojih, v pogojih moderne organizacije dela (čeprav večkrat na enako zastarelih strojih, kot so naši) in zato lahko doseže tudi visoke dohodke. Zakaj ne bi organizatorji dela tudi pri nas organizirali proizvodnjo tako, da bi bila na tej višini in da bi tudi delavci lahko dosegli tako produktivnost kot v inozemstvu? Če bi bilo tako, potem bi tudi naši delavci in organizatorji proizvodnje lahko imeli takšne dohodke, kot jih imajo v inozemstvu.

Cas je, da to stvar že enkrat zelo jasno postavimo: visok osebni dohodek na osnovi dela ni sramota, temveč naš cilj!«
Združeno podjetje, v kolikor se bodo naši delovni kolektivi odločili za tako organizacijo našega skupnega dela in ustvarjanja, si je za temeljni cilj postavilo, poleg drugih, tudi

— stalno izboljševanje delovnih pogojev in življenske ravni članov delovnih skupnosti,

in v tem smo vsi neposredno izredno prizadeti in tudi

občutljivi. Še tako lepo zamišljena organizacija, še tako lepo napisan statut nista vredna pol piškavega oreha če temu ne sledi rezultat: poslovni uspeh, ter vloženemu delu odgovarjajoči dohodek.

I. S.

»Izvršni odbor sindikalne podružnice tovarne elementov DE »Upori« Sentjerneje je na novemberski seji sprejel sklep, da bo sodelavcem, ki so odšli v letošnjem letu v pokoj, priredil poslovilni večer ob dnevu republike, kar naj bi postalo v bodoče tradicija v delovni enoti »Upori« v Sentjerneju na Dolenjskem. V preteklem letu so odšli v zaslužni pokoj: Jože Skantar, Antonija Pušenjak, Terezija Rangus, Marija Tomazin, Stanko Kušljan in Franc Verbič. Od zaslužnih sodelavcev se je v imenu kolektiva poslovil predsednik sindikalne podružnice.

»Meni se zdi, da moramo vztrajati pri tem, da ta vprašanja čimjasneje formulirajo predvsem statuti posameznih delovnih organizacij. Iz čenega centra, z enim zakonom ni mogoče rešiti vseh teh vprašanj.

V STATUTIH BOLJ DOLOČENO FORMULIRATI KAJ JE OSEBNA ODGOVORNOST

Kardelj je opozoril na to, kako je osebna odgovornost formulirana v ustavnih in zakonskih predpisih. Dejal je, da je direktor osebno odgovoren za izpolnjevanje sklepov delavskega sveta kot tudi za vodenje delovnega procesa in poslovanje podjetja. Skupaj z njim pa so osebno odgovorni tudi strokovni uslužbenci, sleherni za svoje področje. Pri izvajanju sklepov je namreč neogibna osebna odgovornost. Če odgovar-

jajo vsi, potem ni odgovoren nihče. Da pa bi to odgovornost zares zagotovili, naj se delavski svet ne vmešava v izvajanje sklepov. Sklepe izvajajo osebno odgovorni delavci, uslužbenci in funkcionarji podjetja ter tudi direktor sam. Pač pa mora delavski svet od časa do časa preučiti, kakšni so rezultati izvajanja njegovih sklepov, in na podlagi teh sklepov ocenjuje, kako so posamezniki izpolnili svoje obveznosti.

Na tej podlagi ima delavski svet tudi pravico in dolžnost, da pokliče na materialno in politično odgovornost slehernega, ki ni pravilno in v redu opravil svojih nalog oziroma, ki je kriv za izgubo vsega delovnega kolektiva ali posameznih oddelkov. To pa enako velja tudi za naše zvezne, republiške in občinske družbene organe. Tudi v teh organih mora biti odgovornost za iz-

vajanje sklepov osebna, politična pa mora določiti skupščina. Če bi se skupščine vsak dan vmešavale v izpolnjevanje sklepov, potem pravzaprav nihče ne bi bil odgovoren za njihovo izvajanje. Naloga skupščin je, da ocenjujejo, ali so tisti, ki so osebno odgovorni za izvajanje sklepov, opravili svoje naloge in upravičili zaupanje ali ne. In če tega niso storili, jih morajo poklicati na odgovornost.

Kardelj je nadalje poudaril, da pri nas še marsikaj nismo ukrenili glede odgovornosti in da se posamezniki pogosto skrivajo za »skupno odgovornostjo«. V statutih delovnih organizacij, deloma pa tudi v predpisih skupnosti, bi bilo zato treba določeneje formulirati, kaj je to osebna odgovornost. V tej zvezi je zlasti opozoril, da bi morale družbenopolitične organizacije, še posebej pa

Zveza komunistov s svojo idejno in vzgojno dejavnostjo razvijati zavest o medsebojni odgovornosti delovnih ljudi kot o neločljivem elementu njihovih samoupravnih pravic.

V zadnjem delu govora se je tovariš Kardelj dotaknil integracijskih procesov pri nas. Poudaril je, da so ti procesi čedalje živahnejši in uspešnejši, da pa so ponekod bolj rezultat političnih sklepov raznih organov in organizacij, kot pa rezultat pobude podjetij samih.

INTEGRACIJA BO USPELA OB ČISTIH EKONOMSKIH RAČUNIH

Pritiski in vmešavanja, je poudaril Edvard Kardelj, izvirajo pravzaprav iz nerazumevanja, kaj je bistvo integracije. Integracija je lahko le plod nenehnih prizadevanj za razvijanje moderne proizvodnje in za razvoj gospo-

darstva. Tako na primer nekateri menijo, da je dobra vsaka integracija, in torej tudi mehanično združevanje podjetij, ki med seboj niso povezana z nikakršnimi ekonomskimi interesi, le da se s tem združujejo skladi. Toda pri takšnih integracijah se pogostokrat slabo produktivna podjetja vzdržujejo na račun produktivnejših. Takšno mehanično prelivanje sredstev iz enega podjetja v drugo, brez čistega ekonomskega računa, ne le da ne jemlje spodbude tistim, ki si prizadevajo za večjo proizvodnost, temveč načenja tudi enotnost integriranih podjetij nasploh. Zal srečamo v praksi še več primerov, ko razpadajo že združena podjetja, in to celo tam, kjer je integracija nedvomno upravičena, koristna in nujna. Menim, da se to dogaja tam, kjer poprej niso razčistili notranjih ekonomskih

Izvillečki iz sklepov samoupravnih organov

Sklepi 12. zasedanja DS zdrženega podjetja (11. 1. 1966)

● Pri obravnavanju predloga razpisne komisije za imenovanje generalnega direktorja zdrženega podjetja ISKRA delavski svet odloča, da bo glasovanje za imenovanje generalnega direktorja tajno.

V komisiji za izvedbo tajnega glasovanja za imenovanje generalnega direktorja zdrženega podjetja DS imenuje tovariše: Petra Miheliča, Valterja Križmana in Janka Dobreta.

Ker je za sprejetje predloga razpisne komisije za imenovanje generalnega direktorja zdrženega podjetja potrebno najmanj 34 glasov, pri tajnem glasovanju pa je glasovalo za predlog 31 članov, medtem ko je 17 članov glasovalo proti predlogu razpisne komisije, predlog komisije ni osvojen.

Z ozirom na to mora komisija razpisati nov razpis za generalnega direktorja zdrženega podjetja ISKRA.

● DS potrjuje poročilo komisije za izvedbo referenduma o organizaciji podjetja v Tovarni elementov v obliki, kot je bila predložena delavskemu svetu.

S tem so končni rezultati izida referenduma o podjetju ISKRA KRANJ sledeči:

Od 11.802 volilnih upravičencev je glasovalo 10.075 članov kolektiva oz. 85,4 %. Za zdrženega podjetja je glasovalo 6.461 članov (64,1 %), za enotno podjetje pa 2.011 članov (20 %).

Za pripojitev Zavoda za avtomatizacijo v zdrženega podjetja ISKRA je glasovalo 6.086 članov (60,4 %), proti pripojitvi pa 2.391 članov (23,7 %).

Pri glasovnici A o organizaciji podjetja je bilo 1.586 neveljavnih glasov (15,7 %), pri glasovnici B o pripojitvi

Zavoda pa 1.562 neveljavnih glasov (15,5 %).

● DS pooblašča upravni odbor zdrženega podjetja, da obravnava začasno razdelitev dodatno dobljenih kreditov v znesku 4,7 milijarde na posamezne tovarne in da se dokončno določi razdelitev kreditov za PSO. Na predlog UO bo DS o tej razdelitvi dokončno razpravljala.

● Vse tovarne, ki so dvignile v mesecu decembru 1965 akontacijo na OD, morajo to akontacijo vrniti iz svojega žiro računa, ko dobe kredit za blagovni promet, in to na stari žiro račun podjetja.

Na ta način bodo vse tovarne svoje OD, izplačane v mesecu januarju 1966, ustvarile iz svoje blagovne realizacije.

Sklepi 42. seje UO Elektromehanike (10. 1. 1966)

● Upravni odbor je po obravnavi poročila komisije za skrajšani delovni čas sklenil, da je potrebno v zvezi s pripravami za prehod na 42-urni delovni teden korigirati obstoječi elaborat in pri tem upoštevati elemente letošnjega gospodarskega plana tovarne.

Komisija naj pri izdelavi predloga za postopni prehod na skrajšani delovni čas upošteva zakonsko določilo, da je treba preiti na skrajšan delovni čas v 5 letih, to je do 1. 1970. Predlog bo obrav-

naval upravni odbor, ki ga bo dal v potrditev delavskega svetu tovarne do 7. 4. 1966.

● Upravni odbor je razpravljao o tekočih problemih obrata stikal in obravnaval perspektivni program proizvodnje. V zvezi s tem zadržuje upravni odbor vse odgovorne službe v obratu stikal in v matični tovarni, da se z vsa resnostjo lotijo tega problema. Upravni odbor apelira tudi na razvojno skupino stikal v ZZA, da se resno vključi v prizadevanja pri osvajanju določenih izdelkov.

— Upravni odbor v sedanjih situaciji ne more rešiti tistih vprašanj, ki se nanašajo na dokončno izgradnjo in opremo obrata. Ta vprašanja bodo rešena v skladu z raz-

položljivimi finančnimi sredstvi.

— Kar se tiče kadrovskih premestitev delavcev iz matične tovarne, ki bi lahko pripomogli k normalnemu poslovanju obrata, smatra upravni odbor, da ne bi smele nastopati težave.

— Upravni odbor je prepričan, da bodo ekonomski odnosi med obrati v okviru naše tovarne rešeni z določilom novega statuta naše tovarne, ki je že v izdelavi.

— Glede prodaje izdelkov, ki jih izdeluje obrat stikal, na domačem in tujem tržišču, se upravni odbor v celoti strinja z mnenjem obrata stikal ter smatra, da je mogoče to rešiti deloma z določilom novega statuta tovarne, deloma pa s poslovnimi pogodbami med tovarno oziroma obratom stikal in Prodajno servisno organizacijo v smislu določil statuta zdrženega podjetja Iskra.

Stanovanjska reforma

(Nadaljevanje s 3. strani)

stanovanjski sklad. Del teh sredstev bodo delovne organizacije odvajale za subvencije stanarin stanovanjskim podjetjem, ki jih bodo morala v okviru sklada skupne porabe namensko uporabljati za kreditiranje stanovanjske gradnje.

Prehodno obdobje za prehod na ekonomsko plačevanje stanarine bo trajalo 4 leta. V letošnjem letu se plačuje stanarina neizpremenjeno, razliko med ekonomsko stanarino in dejansko (ki se plačuje sedaj), se kuje iz zgoraj omenjenih sredstev v obliki subvencije. V letu 1967 se bo subvencioniralo le še 75 % od subvencije v letošnjem letu, v letu 1968 le še 50 %, v letu 1969 pa še 25 % od letošnje subvencije, v letu 1970 pa bo vsak stanovalec plačal sam polno ekonomsko stanarino. Na višino stanarin odločilno vpliva amortizacijska doba zgradb, to pa določajo občinske skupščine.

Nekatere delovne skupnosti so pričele odprodajati sta-

novanja predvsem tistim, ki v njih že stanujejo. Z odprodajo stanovanj se večajo sredstva za gradnjo stanovanj, znesek za kritje subvencij stanarin pa manjša. Nekje razpisujejo notranja posojila, da bi tako čimprej prišli do potrebnih sredstev za gradnjo stanovanj.

Pri ustanavljanju stanovanjskih podjetij — pri njihovi organizaciji je treba imeti za cilj racionalno poslovanje, tu mora priti do izraza vpliv stanovalcev in ustanoviteljev — lastnikov stanovanj.

Naloga sindikalnih organizacij je, da se aktivno vključijo v priprave in organizacijo stanovanjskega gospodarstva na svojem območju. Zato naj organizirajo razprave o teh vprašanjih in skrbijo, da bodo njihovi člani s temi vprašanji dobro seznanjeni, da bodo mogli vplivati na posamezne odločitve.

Kreditni sistem in bančni mehanizem morata biti tako organizirana, da bosta vzpodbudna za varčevanje in zbiranje sredstev pri individu-

alnih interesentih, delovnih organizacijah, stanovanjskih podjetjih, družbeno-političnih skupnostih in bankah samih.

Sindikalne podružnice po delovnih organizacijah naj od samoupravnih organov zahtevajo takojšnjo izdelavo pravilnikov in programov za načrtno nalaganje sredstev za gradnjo stanovanj. Delitev teh sredstev v delovni organizaciji naj bo izvedena tako, da bo vzpodbujala k večji produktivnosti dela, pri varčevanju pri individualnih interesentih in, da bo upoštevala načelo delitve dohodka po delu. Oba foruma se tudi zavzemata za individualno gradnjo stanovanj. Kreditni sistem in hitrejše reševanje vprašanj urbanizma morata pospeševati tako gradnjo. Na področju gradnje stanovanj, kjer se sedaj uveljavlja nova organizacijska oblika in novi ekonomski pogoji, je prav, da se sindikalne organizacije angažirajo po vseh enotah zdrženega podjetja Iskra, s ciljem, da se zagotovi čimveč stanovanj z razpoložljivimi sredstvi.

odnosov, torej tam, kjer se kolektiv enega podjetja ali enega obrata počuti tako, kakor da bi integracija razlatala njegov dohodek, njegove sklade.

Predsednik zvezne skupščine je izrazil prepričanje, da bo v novih razmerah gospodarjenja integracija močnejše spodbujena in pravilneje usmerjena. Ob tem bo podjetjem od zunaj teže vsiljevati neustrezne integracijske oblike.

Govoril je tudi o delitvi dela, specializaciji, kooperaciji in o drugih oblikah sodelovanja med podjetji, ki izdelujejo iste izdelke. Poudaril je, da so procesi na tem tržišču enako koristni in negibni, da bi dosegli specializirano in serijsko proizvodnjo posameznih izdelkov ali posameznih delov skupnega produkta. Dejal je, da bi morali proizvajalci sami ali preko zbornice navezovati medse-

bojne stike in tako najti rešitve, s katerimi bi izboljšali ekonomski položaj vseh.

»Mislim, je poudaril Kardelj, da se pri nas ti procesi prepočasno razvijajo. Delovni kolektivi sami so se doslej pogosto le stežka sporazumevali. Strokovnjaki bi verjetno mogli veliko več povedati o vzrokih tega, kot lahko rečem jaz. Vendar pa menim, da je tudi tu med poglavitnimi vzroki nezadostna prečiščenost ekonomskih odnosov med združenimi podjetji, ki se organizirajo, da bi med seboj delila delo. Nadalje mislim, da sodi med te vzroke tudi hotenje vsiljevati interese enega podjetja drugemu. Tako na primer pogostokrat vztrajajo pri delitvi dela le v smislu delitve proizvodnje končnega proizvoda, ne pa na podlagi specializacije serijske proizvodnje posameznih delov. Kajti na številnih področjih proizvodnje stro-

ški niso toliko odvisni od tega, koliko podjetij bo sestavilo končni izdelek, temveč od tega, ali je proizvodnja za ta izdelek zares moderna, specializirana in serijska.

Zatorej bodo morali tako naše gospodarske organizacije kot naša zakonodaja oziroma državni organi v naslednjih mesecih temeljito razčistiti te probleme. Pri tem naj bi bil smoter okrepiti materialno spodbudo za integracijo, da bi tako zagotovili potrebno varnost in ustrezno udeležbo pri dohodku na podlagi vlaganij podjetij v kooperacijo ali nove obrate oziroma, da bi zagotovili ustrezno delitev dohodka v skupnem končnem produktu, v skladu z individualnim prispevkom k proizvodnosti dela. Zagotoviti bo treba tudi večjo stabilnost pogodbenih odnosov in obveznosti ter večjo gmotno in pravno odgovornost podjetij

v medsebojnih odnosih. Pri tem pa se bo treba tudi ogibati nepotrebnemu vmešavanju upravnih organov družbenopol. skup. v te odnose.

V tej zvezi je tovariš Kardelj poudaril, da bo potrebno ekonomsko spodbujati podjetja, da ne bodo iskala sredstev za svoj razvoj samo v svoji republiki ali pri zveznih bankah, temveč v vsej Jugoslaviji, pri vseh svojih partnerjih, od katerih lahko pričakujejo tudi dolgoročno kooperacijo.

In naposled, je poudaril Edvard Kardelj, ima gospodarska integracija svoje zakonitosti. Integracija ne more ostati samo v jugoslovanskih okvirih. Pri nas so podjetja, ki bi bila v sodelovanju s tujimi podjetji dosegla veliko večji proizvodni devizni učinek. Vendar pa jih pri vsem tem ovirajo naše objektivne težave pa tudi nekateri naši prednisi.

Pisma bralcev

POZDRAV IZ
BANJALUKE

Kakor večina mladih fantov, tako sem se moral tudi jaz posloviti od sodelavcev in oditi na odsluženje kadrovskega roka. Dostikrat se spomnim na Kranj, sodelavce in delo na točkastem varjenju. Naj bo; to bo kmalu minilo in spet bom tam, kamor si tako želim.

Lep pozdrav vsem bivšim sodelavcem v ročni delavnici; posebno tistim na točkastem varjenju, hkrati pa želim vsem Iskrašem srečno in uspešno novo leto.

Tone Plevnik
V. P. 3463/43
Banjaluka

NOVOLETNE ŽELJE IZ
CHICAGA

Kolektivu »ISKRA« v vseh tovarnah in obratih širom po Sloveniji iskreno želim čimveč novih uspehov v letu 1966.

Prisrčno pozdravljam vse prijatelje, znance in bivše delovne tovariše v obratu »Magneti« ter v ostalih poslovnih enotah tovarne »ISKRA«.

Slavica Ravníč
Chicago

ZAHVALA

Upokojenci tovarne električnih aparatov se najtopleje zahvalujemo samoupravnim organom tovarne za pozornost in dobrodošle novoletne nagrade, katere smo prejeli 30. decembra 1965.

Globoko nas je ganilo spoznanje, da so se nas v kolektivu, kjer smo pred upokojitvijo prispevali svoj delež k izpopolnjevanju delovnih nalog, še vedno spomnili in nam s svojim prispevkom ustvarili še bolj prijetne novoletne praznike.

Upokojenci tovarne električnih aparatov

Venec ZB k spominskemu obeležju dražgoških žrtev

Dražgoše, 9. januarja — Dražgoše v soncu, Dražgoše v redkih in tenkih snežnih zaplatah, sicer pa Dražgoše v miru in občasnih sunkovitih piših vetra. To so Dražgoše v nedeljski spokojnosti 9. januarja 1966 kot živo nasprotje 9. januarja 1942. leta, ko je bilo snega na pretek, v njegovem zavetju pa so se plazile bele sence groze in smrti nemškega okupatorja. Tri dni je trajala neenaka bitka Cankarjevega bataljona z številčno močnejšim sovražnikom, ki je pretrpel težke izgube od ljudi, ki jim je bil gozd zatočišče in dom, od ljudi, ki so poznali le eno besedo: boriti se za svobodo, za nekaj, kar je bilo laže občutiti kot povedati. To mogočno misel so ohranili zdanjim in bodočim rodovom pesniki in pisatelji, ki so čustvo borcev povežali v kleno besedo.

Tudi dražgoška bitka je opisana s pravim peresom; ne manjka ji dopolnitev, kajti tam so se porajali junaki; o njih še danes govorijo. Prav tako pa je tudi opisan bes okupatorja, ki je po umiku borcev požgal vas Dražgoše in pobil številne vaščane, predvsem moške. Vsaka hiša v Dražgošah je plačala krut in krvav davek okupatorjevemu vojaštvu, policiji in gestapu.

Danes so Dražgoše nove; v soncu je belina hiš vidna daleč okoli. Šola, ki je skoraj premodernih oblik, kraljuje nad vasjo, niže — nekoliko levo pa stoji obeležje — spominska plošča, ki mimoidočim pove med drugim tole:

Najtežje in najbolj junaško na Gorenjskem se je bojeval Cankarjev bataljon pod vodstvom Jožeta Gregorčiča in Staneta Žagarja v dneh od 9. do 11. januarja 1942 s tisoči nemškega vojaštva, policije in gestapa.

Ker kljub ogromnim svojim silam Nemci niso mogli uničiti Cankarjevega bataljona, so v zverinskem besu zaradi prevelikih lastnih izgub do zadnje hiše uničili Dražgoše.

Prav pred to obeležje so v nedeljo, 9. januarja prinesli zastopniki predsedstva ZB podjetja »Iskra« in tovarne »Elektromehanika« Kranj, venec z napisom: Slava padlim žrtvam — člani ZB »Iskra«. Navzoči so bili tudi predstavniki ZB iz Dražgoš. Za izredno pozornost borcev, zaposlenih v »Iskri« se je pristrčno zahvalil predsednik ZB v Dražgošah tov. Karl Jelenc. Kasneje je tov. Alojz Ziebert v šolski dvorani prikazal film o lanskem partizanskem srečanju članov ZB »Iskra« v Dražgošah, ki je bil gledalcem tako všeč, da so želeli ponovitev. Tej želji seveda ni bilo moč odreči. V uvodniku je predstavnik ZB podjetja »Iskra« tov. Mišo Mihovec povedal zbranim gledalcem nekaj besed k spo-

minskemu dnevni dražgoške bitke v letu 1942 z željo, da bi se take in podobne stvari nikdar več ne dogajale ne pri nas in ne kjerkoli po svetu.

OB ROB

Vse kaže, da Dražgoše ne poznajo besede »gostilna«, pač pa ji zadostuje »okrepčevalnica«. Toda če govorim o tej okrepčevalnici v turističnem jeziku, zasluži vso pohvalo. Pozornost, beli prti na mizah, rože na oknih, skoraj neverjetna izbira okusno pripravljene jedil (vsaj to nedeljo je bilo tako) in res dobro vino, kaže, da je gospodarjenje v okrepčevalnici v dobrih rokah. Prav tam pa je tajnik ZB tov. Vinko Frakelj med drugim povedal, da je bilo v Dražgošah pred okupacijo 80 hiš, zdaj jih je le 60. Tudi prebivalcev je 70 manj. Starejši hodijo na delo v Jelovico — zaveznico borcev — mlajši pa hodijo na delo v dolino. Tudi v »Iskri« v železnikih jih je precej v službi. »O,« je končal, »Iskra« v Dražgošah dobro poznamo in smo ponosni, da jo imamo.

Zastopniki ZB ISKRE polagajo venec k obeležju dražgoških žrtev

Večer je bil. Rdeča zarja onstran doline je rezala v mrak. »SNEG BO«, je dejal tajnik ZB iz Dražgoš. »Bo, bo«, je pritrdil tudi blagajnik Franc Lotrič. Sli smo skoz vas. Iz šole so prijetno udarjali zvoki poskočne melodije. »Mladina se zabava,« je nekdo bežno omenil. »Pa naj se zabava«, je splavala misel, saj smo v letu 1966, ko ne fotografajo na pobočju beli plašči kot kamuflaža okupatorjevih poslancev gorja in smrti, kot jih pomnimo v dnevih od 9. do 11. januarja v letu 1942 v Dražgošah.

I S K R A — glasilo delovnega kolektiva Iskra industrije za elektromehaniško telesko munikacije elektronic — avtomatiko — ure, ure uredniški odbor — Glavni urednik: Pavel Gantar — odgovorn.

V dvorani dražgoške šole so prikazali film »Partizansko srečanje ZB ISKRE v Dražgošah«

Odličen rezultat Romana Seljaka

Član delovnega kolektiva servisa »Iskra« na Viču, Roman Seljak, naš znani smučarski tekač, reprezentant in lanskoletni državni prvak, se je na nedavnem FIS-A tekmovanju v smučarskih tekih v Bohinju dobro uvrstil na četrto mesto. Uspeh Seljaka je tembolj pomemben za naš smučarski tek, ker je ta re-

zultat dosegel v izredno močni konkurenci, saj se je v Bohinju zbrala tekaška elita in je skupno nastopilo blizu 100 renomiranih tekmovalcev. Za 15 km dolgo progo je Roman Seljak porabil 44,28 minut, kar je za pičlo minuto slabše od zmagovalca, Poljaka Bronislava Guta. Tako je bil na tekmovanju najhitrejši

Jugoslovan, s svojim tekom pa je tudi v štetih, družno s tekačem Kobentarjem in Kobilico pripomogel, da se je naša prva reprezentanca uvrstila na tretje mesto za štafeta Poljske in ČSSR.

Romanu Seljaku od srca želimo, tako kot pri delu, tudi na nadaljnjih letošnjih tekmovanjih obilo uspehov!

Miha Oman

Sporočamo, da je po dolgi boleznih v 49. letu starosti preminil dolgoletni član našega kolektiva tov. Miha Oman.

V »ISKRI« je bil zaposlen od 1. 1943, torej že v tedanjem LGW. Vseskozi je bil zaposlen na zahtevnih delovnih mestih v kontroli, nazadnje pa od 1. 1960 v kontroli posebnega orodja v orodjarni.

Že v mladosti je bil slaboten in občutljivega zdravja. Prav to, je pustilo resne posledice na njegovem zdravju, kar je občutil vse življenje. Kljub svojemu šibkemu zdravju, je bil vseskozi vitalen, toda kljub tej njegovi vrlini, ga je bolezen v zadnjih letih precej oslabil, toda on je še zmeraj upal v boljše — v ozdravitev.

Bil je vester in marljiv delavec, ki je dobro obvladal svoje delo. Vedno je z veseljem in prizadevnostjo posredoval svoje dolgoletne izkušnje na mlajše ljudi. Na delovnem mestu in zunaj tovarne je bil pravi tovariš, pripravljen storiti dobro vsakemu pa čeprav v svojo škodo. Prav zaradi njegovih vrtilin je bil, posebno starejšim članom »Iskre«, dobro poznan kot human človek. Njegova smrt je pretresljivo odjeknila med njimi in med nami, saj je iz naše srede odšel človek, ki se ga bomo dolgo spominjali.

Sodelavci DE
»Orodjarna« v Kranju

Nagrade upokojujencem

Podobno kot pred letom kusi so se upokojujenci porazgovorili o svojem nekdanjem delu v tovarni in o tem, kako živijo sedaj. Sledilo je za upokojujence največje presenečenje — vsakdo je namreč za Novo leto prejel kuverto s 30 tisočaki, s katerimi je delovni kolektiv tovarne električnih aparatov prispeval svojim nekdanjim sodelavcem svoj delež k prijetnejšemu praznovanju noveletnih praznikov.

Povsem razumljivo je, da so se upokojujenci zelo zadovoljni poslovili z željo, da bi delovni kolektiv tovarne električnih aparatov še naprej posloval kar najbolj uspešno.

Potem je direktor tovarne upokojujence povabil, da so si ogledali proizvodnjo. Prav radi so se odzvali in sli skozi vse oddelke na Savski cesti, kjer je marsikdo opazil kaj novega. Ob skromni za-

— ko —